

поліцентричності організаційної структури підприємства, тобто ієрархічності та гетерархічності.

Комунальне господарство повинно стати пріоритетним напрямом реалізації державної інноваційної політики з огляду на дві важливі обставини: перше, незадовільний стан галузі, яка є життєзабезпечуючою, друге, на сьогодні комунальне господарство чи не єдина галузь економіки України, де практично не відбуваються ринкові перетворення. До того ж, централізована система водопостачання й водовідведення, теплопостачання як елемент комунального господарства є природною монополією, що обумовлює певні особливості державного регулювання інноваційного розвитку підприємств цієї сфери комунальних послуг.

Стратегія інноваційного розвитку комунального господарства України, як і кожного структурного елементу національної економіки, повинна розроблятися з урахуванням основних положень програмних документів, які визначають стратегію інноваційного розвитку країни та основних складових її інноваційної системи. Для ефективного вирішення проблеми необхідно визначити вихідні позиції основних компонентів національної інноваційної системи, ступінь їх відповідності вимогам інноваційно-інвестиційної моделі розвитку, виявити слабкі сторони й перепони, що гальмують такий розвиток, а також наявні переваги й потенційні можливості щодо здійснення узгоджених системних змін.

Успішність стратегічного управління процесом інноваційного розвитку повинна ґрунтуватися на інформації, яка має: довготерміновий характер, змогу створювати у суб'єктів внутрішнього й зовнішнього середовища усталене уявлення про здобутки та можливості підприємства, а також задовольняти їх раціональні й емоційні потреби. Тому, підприємства галузі та комунальне господарство в цілому мають навчитися управляти враженнями гетерогенної аудиторії про свою діяльність і можливості з метою формування довіри у довготерміновому періоді, яка уособлюється у позитивній репутації, та сприятливого ставлення – у короткотерміновому, тобто іміджу.

ЕКОНОМІЧНІ ТА ПРАВОВІ АСПЕКТИ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ ЕКОЛОГІЧНИХ РИЗИКІВ У ЖИТЛОВО-КОМУНАЛЬНОМУ ГОСПОДАРСТВІ УКРАЇНИ

С. М. ГАЙДЕНКО, асист. каф. економіки підприємства, бізнес-адміністрування та регіонального розвитку

*Харківський національний університет міського господарства
імені О. М. Бекетова, м. Харків*

Євроінтеграційні перспективи України суттєво залежать від вирішення екологічних питань, зокрема у житлово-комунальному господарстві. Саме ЖКГ є однією з найпроблемніших сфер нашої економіки. Низька

енергоефективність, значне зношення основних фондів, недосконале управління вимірюються екологічними витратами й загострюють екологічні ризики. Тому економічні та правові засади аналізу екологічної небезпеки є теоретичним підґрунтям розробки сучасної екологічної політики держави в житлово-комунальному господарстві. Тільки держава має найбільший потенціал для відновлення природних ресурсів з відповідними механізмами інституціонального впливу на економічні та природні процеси.

Як відомо, теорема Р. Коуза підкреслює, що: компенсація за використання ресурсів або будь-яких змін якості ресурсів загального користування можлива лише у випадку чітко визначеного права власності на ці ресурси. Тому компенсувати збитки можливо лише на підставі ретельного підрахунку. Ключова роль держави полягає в тому, що вона повинна свідомо, використовуючи всю потужність політики, забезпечувати відновлення природних ресурсів загального користування. У сучасній Україні не існує єдиного підходу до природоохоронних заходів, оскільки більша їх частина реалізується на рівні органів місцевого самоврядування.

Міське самоврядування та екологічні служби можуть отримувати необхідні ресурси від підприємств, створювати спеціальні фонди, в тому числі страхові. Необхідна повноцінна та постійно діюча система моніторингу, яка буде діяти не вибірково, а повно враховуючи обсяг, наприклад, викидів шкідливих речовин та споживання ресурсів загального користування.

Платником екологічних коштів має бути кожний, оскільки всі ми, отримуючи прибуток від підприємницької діяльності, або за власними побутовими потребами впливаємо на довкілля, різною мірою користуючись благами, на які витрачені природні ресурси та у відтворенні яких виникли шкідливі речовини.

Існує певний механізм компенсації екологічної шкоди підприємством або громадянином. Кожен є платником та різною мірою бере участь у компенсації екологічної шкоди. Але цей механізм діє лише в тому разі, коли держава виконує свою частину механізму компенсації, яка полягає в налагодженні:

- ефективної системи моніторингу, за якою жодний негативний вплив не може залишитись без компенсації у вигляді стягнення, страхового внеску або частини сплаченого податку;

- врівноваженої системи розподілу фінансових потоків, які мають екологічне призначення та виключного їх спрямування на екологічні потреби (субвенції та цільові програми);

- спрямування науково-технічного прогресу та наукових розробок у екологічному напрямі, коли пріоритетом виробничої діяльності є не тільки отримання прибутку, а й повна екологічна безпека виробництва.

Існує необхідність у спрямуванні екологічної політики держави з метою локалізації та розподілу екологічних ризиків, які і є вимірним показником екологічної шкоди в сучасному суспільстві, яка визначає потребу у створенні інституціональної основи відповідного рівня.

Найбільша частина ризиків може бути покладена на підприємців, які отримують найбільшу вигоду від виробничої діяльності та, одночасно, завдають найбільшу шкоду довкіллю.

ДЕРЖАВНА ПОЛІТИКА ЩОДО РЕГУЛЮВАННЯ ЖИТЛОВО-КОМУНАЛЬНОГО СЕКТОРУ УКРАЇНИ

Е. К. САРКІСЯН, *студентка групи МГКТС 2012-3*

*Харківський національний університет міського господарства
імені О. М. Бекетова, м. Харків*

На шляху становлення та перебудови незалежної Української держави одним із найважливіших завдань є конструктивне розв'язання проблем, що існують в українському суспільстві. Основною з таких проблем є державне регулювання такої важливої сфери, як житлово-комунальне господарство.

Проблема забезпечення ефективного функціонування і визначення перспективних напрямів розвитку житлово-комунального господарства України (далі – ЖКГ) та підприємств галузі завжди була, є і залишатиметься одним з найважливіших та найскладніших питань, що перебуває в центрі уваги науковців, владних структур, громадських організацій, засобів масової інформації, населення, що обумовлене особливим значенням сфери життєзабезпечення для економічного та соціального розвитку країни, її міст і регіонів. Недостатня увага до забезпечення ефективного державного регулювання розвитку житлово-комунального комплексу може призвести до негативних соціальних наслідків для здоров'я та життя громадян України.

Проблема реформування ЖКГ, з якою пов'язують його інноваційний розвиток, залишається невирішеною. Усі спроби вирішити її традиційними методами закінчуються безрезультатно. Ми бачимо вирішення цих проблем у залученні оновлених організаційно-економічних механізмів та інструментів управління ЖКГ українських міст, адекватних становленню й розвитку ринкових стосунків, при впорядкуванні регулятивних функцій органів державної та муніципальної влади.

Якщо говорити про систему управління цією галуззю, то вона залишилася такою ж, як за часів колишнього СРСР. Залишилися ті ж ЖЕКи, ті ж водоканали, тепломережі тощо. Швидше реформувалися такі напрями, як благоустрій, озеленення, ритуальне обслуговування, — тут з'явилася конкуренція. А от що стосується системи управління житлом і його експлуатації, що стосується таких монополістів, як у сфері водопостачання, водовідведення та теплопостачання, — все залишилося на колишньому рівні. Тобто ЖЕКи, що залишилися, — це вчорашній день. Тому що вони одночасно і надають послуги, і є підрядниками на надання цих послуг.